

Skilsmisseprat

TEKST

Bjørnar Olsen

PUBLISERT 5. desember 2014

Prøv følgende: Inviter med deg noen nyskilte venner, gjerne noen som har funnet lykken med en ny livspartner, men i hvert fall noen som har barn fra det tidligere forholdet. Len deg tilbake og fortell dem at deres samlivsbrudd har påført barna atskillig smerte. Og kjenn hvordan den dårlige samvittigheten sprer seg i lokalet. Både hos de som får anklagen rettet mot seg, og hos deg selv fordi du retter pekefingeren mot egne venner. Likevel, er det ikke på tide at vi snakker om smerten barna opplever, selv om det betyr at vi som voksne både skammer oss og føler skyld?

«Ikke minst når barn er involvert, er skilsmisse noe man skal fortsette å gjøre resten av livet»

– **Jeg synes det** har vært en tendens til å bagatellisere hva skilsmisse innebærer for barna, sa barneombud Anne Lindboe i forrige utgave av Psykologtidsskriftet. Hennes inntrykk er at mange unge sliter med skilsmisens etterdønninger, selv om det ikke nødvendigvis betyr at de får store psykiske plager. Men det påvirker livene deres.

Sissel Gran følger opp temaet i denne utgaven (se side 1038). Hun skriver at mange barn og unge føler seg hjemløse etter foreldrenes skilsmisse: «De befinner seg et sted midt imellom alt, fordi to hjem ikke er det samme som ett.» For barn er ikke bare emosjonelt knyttet til hver av foreldrene hver for seg; de er også emosjonelt knyttet til familien. Og hva skjer med *denne* emosjonaliteten når skilsmissen kommer? Er det så enkelt som å si at bare foreldrene holder i sine barn, om enn på hver sin kant, så vil det hele gå bra? Gran tviler.

Barn skal ikke vokse opp i forgiftede familiemiljøer, og det er ikke barnas oppgave å være miljøagenter. Det ansvaret må og skal de voksne ta – både de som bor sammen i mer eller mindre konfliktfylte forhold, de som er på bruddets oppløpsside, og de som lever med samlivsbruddets mange følger. For skilsmisse er ikke en enkeltstående dato. Tanken om bruddet starter gjerne mange år tidligere, og ikke minst når barn er involvert, er skilsmisse noe man skal fortsette å gjøre resten av livet. Enten man sitter sammen i en foreldresamtale, samarbeider om podens flyttelass eller finner ut av dette med barnebarn og jul.

Det krever en viss felles innsats. «Det bør faktisk ikke være mulig for foreldrepar å nekte å finne en løsning for felles barn», skriver Sissel Gran. Som voksne har vi et ansvar for å avgifte familiemiljøet. Men som ofte med miljøkriser er det enklest å se vekk. For det gjør vondt å vite at vår livsstil også skader.

Da er det enklere å si at man skal satse på forebygging og tidlig innsats. Slik barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne vil gjøre. For da oppstår jo ikke ubehaget og smerten de unges opplevelser inngir hos oss voksne. Men selv med særdeles vellykket forebygging vil vi sitte igjen med noen tusen barn som hvert år skal leve med samlivsbruddet. Resten av livet. De fortjener også å bli hørt. Selv om praten kan ødelegge stemningen.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 51, nummer 12, 2014, side 1001

TEKST

Bjørnar Olsen, Sjefredaktør